

Kubansk film behöver stor salong i Sverige

Marisol Aliaga, Magazin Latino

Med fullsatt salong drog den kubanska filmfestivalen igång 1 september på Zita Folket bio i Stockholm. Där flockades filmälskare som ville se prov på Kubas nya filmproduktion. Premiärfilmen var den underbara I kanariefågeln's öga av Fernando Pérez, om José Martí's uppväxt i kolonialismens och slaveriets Havanna i mitten av 1800-talet.

Festivalen pågick fram till 12 september med sju filmer på de mest skilda teman, som klasskillnader och vänskap; återseendet mellan de som gav sig av och de som stannade; AIDS och hårdrockare; alla dessa historier berättade med

ett konstnärskap efter den store Tomás Gutiérrez Aléas förebild. Och, trots de stora skillnaderna i de frågor filmerna behandlade var revolutionen alltid närvarande, som en röd tråd.

Den som inte har sett Jordgubbe och choklad har gått miste om en av den kubanska filmkonstens vackraste och mest välgjorda verk, präglad av Tomás Gutiérrez Aléas talangfulla och känsliga handlag, en milstolpe i filmen efter revolutionens seger. Den förändrade för alltid synen på de sexuella minoriteterna på ön. Det som inte de vackra orden och projekten mot homofobi lyckades med, det åstadkom Jordgubbe och choklad. Den rörde om i det kubanska samhället för att sedan bli en stor succé på biografer runt om i världen.

I Gutiérrez Aléas fotspår har kubansk film fått en nytändning på 2000-talet, med höjdpunkt i en ny filmvåg som inte bara speglar dagens kubanska samhälle, utan också tar upp nya och svåra teman, i ren Lars Norénstil, som Det gamla huset, ett familjedrama av Lester Hamlet.

En av filmerna som rörde publiken till tårar har det suggestiva namnet Habanastation. Producerad i samarbete mellan ICRT och ICAIC med regissören Ian Padrón har den fått storartat mottagande därhemma och har – hittills – fått över 15 internationella pris bland annat både i Egypten och Peru. Habanastation berättar om två kubanska grabbar som lever i skilda världar – som i vilket kapitalistiskt samhälle som helst, kan tilläggas – men vilkas vägar korsas av en ödets nyck. Det är svårt att inte hamna i klichéer i en historia om en fattig och en rik pojke, men Ian Padrón lyckas hitta den perfekta tonen, utan billig känslomshet, för att visa att rikedom inte kan mätas i pengar. Det är en film

Stad i rött Rebecca Chávez 2009

När våldet är påtvingat, i kampen för fred, finns ibland inget annat svar. Om upproret i Santiago de Cuba 1956 och de avtryck våldet gjort i människor.

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-icke-kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalarkivet.se

forts från sid 13

som borde finnas med i Stockholms filmfestival i november, inte minst som dramat är universellt.

Den 10 september visades Biljett till paradiset, om en kubansk subkultur som aldrig tidigare visats på film: hårdrockarnas. Filmen utgår från En läkares bekännelser, av Jorge Pérez, och tar upp ett svårt tema: AIDS. Doktor Pérez var överläkare på sanatoriet "Los Cocos", där de första AIDS-patienterna behandlades i början av 90-talet. Med Kubas skådespelareelit som skymtar förbi och imponerande unga debutanter i huvudrollerna blir Biljett till paradiset en djupt gripande film om ungdomar som stötts bort av sina familjer i den svåra ekonomiska krisen på Kuba i början av 90-talet. Men även i den mörkaste tid spirar kärleken. Efter filmen samtalade svenska specialister på AIDS-prevention om det framgångsrika arbetet som sedan byggts ut på Kuba.

Festivalen avslutades onsdagen 12 september med Röd stad, om en dag i Santiago de Cuba i slutet av 50-talet. Det är Rebeca Chávez första långfilm. Hon är tidigare känd bland annat för dokumentären "Den längsta dagen" som utgår från en intervju med Fidel Castro. Filmen har självbiografiska drag, Rebeca Chávez deltog själv i upproret i Santiago de Cuba mot Batistadiktaturen.

Det är ännu svårare för kvinnor

I en intervju i Cubadebate fick hon frågan hur det kommer sig att bara två kvinnor regisserat långfilmer på Kuba, Sara Gómez 1977 och nu hon själv, och hur det känns att ge sig in i ett så mansdominerat yrke.

- Folk har sagt, kanske på skämt, att det slogs vad om jag skulle göra den färdig eller inte. Men nu finns den här. Mina närmaste medarbetare var verkligen engagerade, och suddade ut alla mina farhågor. Men jag tror att det är svårare för en kvinna. Inte för att män inte skulle ha tusentals problem, utan för att ingen slår vad om att de inte kommer att kunna slutföra. Samtidigt sporrar det att höra dessa skämt. Filmen är en betraktelse över våldet, bland dem som inte har våldsamt läggning, men som tvingas dit. När våldet är påtvingat, i kampen för fred, finns ibland inget annat svar än våld, ett våld som skulle kunna betraktas som rättfärdigt försvar men som lämnar avtryck i människan.

Som festivalavslutning fick vi ta del av en annan framstående kubansk konststart, två unga kubanska musiker, Yarién Rodríguez och Silvio Alejandro Duquesne, som tolkade några välkända kubanska låtar.

Zitabigrafen visade sig för liten för det stora intresset för kubanska film.

